

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
«29» серпня 2024 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН
«29» серпня 2024 року
м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за заочною формою навчання**

РОЗРОБНИК:

Професор кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права,
доктор юридичних наук, професор
«23» серпня 2024 року

_____ Анатолій СУББОТ

СХВАЛЕНО:

Рішення кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
«26» серпня 2024 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри
«26» серпня 2024 року

_____ Олександр БУХАНЕВИЧ

Деканеса факультету публічного управління,
кандидатка наук з державного управління, доцентка _____ Тетяна ПІДЛІСНА
«29» серпня 2024 року

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	4
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	4
	1.2. Лекції		4
	1.3. Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	–	5
	1.4. Самостійна робота студентів	–	8
	1.5. Індивідуальні завдання	–	14
	1.6. Підсумковий контроль	–	17
2.	Схема нарахування балів	–	19
3.	Рекомендовані джерела	–	20
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	24

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін. зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін. зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Адміністративне право як галузь права	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
2.	Адміністративно-правові норми та відносини	9	2	2	-	-	5	9	1	1	-	-	7
3.	Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
4.	Громадські формування як суб'єкти адміністративного права	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
5.	Суб'єкти публічної адміністрації	10	2	2	-	-	6	11	1	1	-	-	9
6.	Публічна служба	10	2	2	-	-	6	9	-	-	-	-	9
7.	Форми діяльності публічної адміністрації	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
8.	Методи діяльності публічної адміністрації	10	2	2	-	-	6	11	-	-	-	-	11
9.	Загальна характеристика адміністративної відповідальності	12	2	4	-	-	6	10	1	-	-	-	9
	Усього годин	90	18	20			52	90	6	4	-	-	80

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Адміністративне право як галузь права	1
1.1.	Адміністративне право в системі публічного права.	
1.2.	Історія становлення адміністративного права.	
1.3.	Поняття, предмет та метод адміністративного права.	
1.4.	Система та джерела адміністративного права. Напрями реформування вітчизняного адміністративного права.	

1	2	3
2.	Адміністративно-правові норми та відносини	1
2.1.	Поняття, структура та види адміністративно-правових норм.	
2.2.	Дія норм у просторі, часі, по колу осіб.	
2.3.	Форми реалізації адміністративно-правових норм.	
2.4.	Характеристика адміністративно-правових відносин.	
3.	Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права	1
3.1.	Адміністративно-правовий статус громадян України.	
3.2.	Іноземці та особи без громадянства як суб'єкти адміністративного права.	
3.3.	Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.	
4.	Громадські формування як суб'єкти адміністративного права	1
4.1.	Громадські формування: поняття, ознаки.	
4.2.	Поняття та види громадських об'єднань.	
4.3.	Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань	
4.4.	Адміністративно-правовий статус політичних партій.	
5.	Суб'єкти публічної адміністрації	1
5.1.	Поняття публічної адміністрації та види суб'єктів публічної адміністрації.	
5.2.	Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади.	
5.3.	Повноваження Президента країни у сфері виконавчої влади.	
5.4.	Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування.	
6.	Публічна служба	-
6.1.	Поняття та ознаки публічної служби та публічного службовця.	
6.2.	Державна служба: поняття, принципи, види.	
6.3.	Посада: поняття, класифікація, способи заміщення.	
6.4.	Правовий статус державних службовців.	
7.	Форми діяльності публічної адміністрації	-
7.1.	Поняття і види форм діяльності публічної адміністрації.	
7.2.	Правові акти публічної адміністрації.	
7.3.	Адміністративний договір, адміністративна послуга.	
8.	Методи діяльності публічної адміністрації	-
8.1.	Методи діяльності публічної адміністрації: ознаки, поняття.	
8.2.	Адміністративний та економічний методи діяльності публічної адміністрації.	
8.3.	Переконання та примус.	
8.4.	Адміністративно-правові режими	
9.	Загальна характеристика адміністративної відповідальності	1
9.1.	Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.	
9.2.	Законодавство про адміністративну відповідальність та проблеми його реформування.	
9.3.	Характеристика адміністративних стягнень.	
	Всього	6

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Адміністративне право як галузь права

Тема 2. Адміністративно-правові норми та відносини

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Предмет та метод адміністративного права.
- 1.2. Проблеми реформування адміністративного права.
- 1.3. Адміністративна правова норма: поняття, структура.
- 1.4. Класифікація адміністративно-правових норм.
- 1.5. Поняття та властивості адміністративно-правових відносин.
- 1.6. Підстави виникнення адміністративно-правових відносин.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових та практичних завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: адміністративне право, предмет адміністративного права, метод адміністративного права, адміністративна правова норма, гіпотеза адміністративно-правової норми, диспозиція адміністративно-правової норми, санкція адміністративно-правової норми, підстава виникнення адміністративно-правової норми, юридичний факт.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- переосмислення змісту предмету адміністративного права в контексті реформи адміністративного права;
- прояв специфіки методу адміністративного права;
- співвідношення адміністративного права з іншими правовими галузями;
- виокремлення основних напрямів реформування адміністративного права;
- аналіз змісту адміністративно-правової норми;
- виявлення особливостей адміністративно-правової норми;
- визначення структури адміністративно-правової норми;
- наведення прикладів прямої, негайної та зворотної дії адміністративно-правової норми у часі;
- дослідження форм реалізації адміністративно-правової норми;
- проблеми вдосконалення адміністративного законодавства на сучасному етапі;
- з'ясування особливостей адміністративно-правових відносин.

Семінарське заняття 2

Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Поняття та елементи адміністративно-правового статусу громадян України.
- 2.2. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
- 2.3. Особливості адміністративно-правового статусу біженців.
- 2.4. Особливості адміністративно-правового осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: адміністративно-правовий статус, адміністративна правоздатність, адміністративна дієздатність, іноземець, особа без громадянства, біженець, особа, яка потребує додаткового захисту, особа, яка потребує тимчасового захисту.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- аналіз змісту адміністративно-правового статусу громадян України;
- наведення прав громадян у сфері державного управління;
- наведення обов'язків громадян у сфері державного управління;
- ідентифікація особливостей правового статусу іноземців по відношенню до правового статусу громадян України;
- визначення особливостей адміністративно-правового статусу біженців;
- виділення умов втрати та позбавлення статусу біженця;
- ідентифікація особливостей адміністративно-правового статусу осіб, які потребують додаткового захисту;
- визначення особливостей адміністративно-правового статусу осіб, які потребують тимчасового захисту.

Семінарське заняття 4

Тема 5. Суб'єкти публічної адміністрації

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Поняття публічної адміністрації та види суб'єктів публічної адміністрації.
- 4.2. Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
- 4.3. Органи виконавчої влади: поняття, ознаки, види.
- 4.4. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: публічна адміністрація, державний орган, орган виконавчої влади, центральний орган виконавчої влади, центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом, міністерство, служба, агентство, інспекція, органи місцевого самоврядування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- обґрунтування різних підходів до визначення дефініції «публічна адміністрація»;
- наведення ознак органу виконавчої влади;
- класифікація органів виконавчої влади за характером компетенції;
- класифікація органів виконавчої влади за порядком вирішення підвідомчих питань;
- класифікація органів виконавчої влади за територіальним масштабом діяльності;
- виділення організаційно-правових рівнів системи органів виконавчої влади: вищий, центральний, місцевий (територіальний);
- дослідження правового статусу Кабінету Міністрів України;
- характеристика правового статусу центральних органів виконавчої влади;
- аналіз повноважень місцевих державних адміністрацій у сфері виконавчої влади;
- система місцевого самоврядування;
- пояснення взаємодії органів місцевого самоврядування з місцевими державними адміністраціями.

Семінарське заняття 5

Тема 6. Публічна служба

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Поняття та ознаки публічної служби та публічного службовця.
- 5.2. Державна служба: поняття, принципи, види.
- 5.3. Посада: поняття, класифікація, способи заміщення.
- 5.4. Правовий статус державних службовців

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: публічна служба, державна служба, державний службовець, посада, категорії посад державної служби, вступ на державну службу, професійна компетентність, права державного службовця, обов'язки державного службовця, відповідальність державного службовця, припинення державної служби.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- дослідження різних підходів до визначення дефініції «публічна служба»;
- дослідження співвідношення між публічною службою та державною службою;
- визначення поняття та характеристика ознак державної служби;
- виділення юридичних передумов вступу на державну службу;
- наведення елементів системи управління державною службою;

- дослідження порядку проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби;
- наведення видів дисциплінарних стягнень, що застосовуються до державних службовців.

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1. Адміністративне право як галузь права

Завдання 1. Визначте, чи охоплюються предметом адміністративного права відносини, що виникають в наступних ситуаціях:

- а) громадянин Рігер звернувся у представництво України в Німеччині з проханням надати йому візу для транзитного проїзду через Україну;
- б) прокурор області здійснює контроль за виконанням обов'язків, покладених на міських прокурорів;
- в) пенсіонер Мартинов, звернувши увагу на те, що його сусід на дитячому майданчику влаштовує пікнік з алкогольними напоями, вимагав негайно його припинити;
- г) їдучи у тролейбусі, інвалід війни Петренко вимагав, щоб пасажир звільнив для нього місце призначене для інвалідів, і пояснив, що він має право, а пасажир юридично зобов'язаний перед ним.

Завдання 2. Охарактеризуйте предмет та метод правового регулювання наступних галузей права.

Галузь права	Предмет	Метод
Адміністративне право		
Конституційне право		
Фінансове право		
Цивільне право		
Кримінальне право		

Питання для самоконтролю

1. Назвіть особливості суспільних відносин, які складають предмет регулювання адміністративного права.
2. Яку структуру мають суспільні відносини, що складають предмет регулювання адміністративного права?
3. Назвіть суб'єктів управлінських відносин.
4. Розкрийте зміст предмету адміністративного права.
5. Проаналізуйте особливості методу адміністративного права.
6. Що таке «система адміністративного права»?
7. Що таке «інститут адміністративного права»?
8. Розкрийте сутність аксіологічного, гносеологічного та структурно-генетичного аспектів реформи адміністративного права.

Тема 2. Адміністративно-правові норми та відносини

Завдання 1. Виберіть з нормативно-правових актів і законспекуйте по два види наступних норм:

- а) зобов'язуючих, уповноважуючих і забороняючих;
- б) матеріальних і процесуальних.

Завдання 2. Охарактеризуйте юридичні факти та відносини: в родині фермера Волхова народилась донька, яку вирішили назвати Оленою. В той самий день старшому сину Волхових Андрію виповнилось 16 років, а через місяць померла їх бабуся.

Завдання 3. Визначте підстави, види та об'єкти правовідносин, що виникли: Русаков купив автомобіль „Ауді”, зареєстрував його та звернувся до адміністрації міста з проханням виділити йому земельну ділянку для побудови гаража. Під час поїздки по місту Русаков порушив правила дорожнього руху. Поліцейський виніс постанову про накладення на Русакова стягнення у вигляді штрафу.

Завдання 4. Дослідіть адміністративно-правову літературу та заповніть таблицю

Ознаки форм реалізації норм адміністративного права			
додержання	виконання	використання	застосування

Завдання 5. Ознайомтесь з Указом Президента «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» та заповніть таблицю

Набрання чинності нормативно-правових актів		
Органи влади	Види актів	Момент набрання чинності нормативно-правових актів

Питання для самоконтролю

1. Що таке «адміністративно-правова норма»?
2. Назвіть особливості адміністративно-правової норми.
3. Проаналізуйте особливості структури адміністративно-правової норми.
4. Назвіть критерії класифікації адміністративних норм.
5. Які існують форми реалізації адміністративно-правової норми?
6. Перерахуйте джерела адміністративного права.
7. Назвіть особливості адміністративно-правових відносин.
8. Назвіть критерії класифікації адміністративно-правових відносин.
9. Проаналізуйте структуру адміністративних правовідносин.

Тема 3. Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права

Завдання 1. Проаналізуйте поняття «адміністративно-правовий статус особи» та «адміністративно-правовий статус громадянина».

Завдання 2. Заповніть таблицю, посилаючись на норми чинного законодавства:

Види адміністративних прав, свобод та обов'язків залежно від їх змісту	Основні права і свободи	Основні обов'язки
соціально-економічні		
політичні		
особисті		

Завдання 3. Законспектуйте права та обов'язки, що належать лише іноземцям та біженцям в Україні посилаючись на норми діючого законодавства (Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 4.02.94 (зі змінами і доповненнями) // ВВРУ. – 1994. - №23. – Ст.161; ВВРУ. – 2003. - №16. – Ст.117; Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8.07.2011 р.// Голос України від 03.08.2011. - № 142).

Завдання 4. Вирішіть задачу. Коли студенти з однієї азіатської країни закінчували своє навчання в Україні, на їх Батьківщині змінився політичний режим. Студенти, не бажаючи повертатись до своєї країни через побоювання стати жертвами переслідувань, звернулися до відділу міграційної служби з заявами про надання їм статусу біженців. Але їм було відмовлено.

Причина - студенти залишили свою країну не внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвами переслідувань, а з метою навчання. Проаналізуйте правомірність відмови.

Завдання 5. Вирішіть задачу. До директора приватного підприємства “Південь” звернувся громадянин С. з проханням працевлаштувати його іноземного товариша, який найближчим часом має намір приїхати в Україну і займатися трудовою діяльністю. Директор проти працевлаштування не заперечував і знаючи, що на це потрібен спеціальний дозвіл, звернувся до юриста за консультацією. Надайте консультацію з даного питання.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття адміністративно-правового статусу громадянина, назвіть його складові елементи.
2. Що розуміється під адміністративною правоздатністю, дієздатністю, правосуб'єктністю?
3. Чи можливе обмеження правоздатності громадян і в яких випадках?
4. Які підстави лежать в основі класифікації прав і обов'язків громадян в сфері управління?
5. Назвіть основні права і обов'язки громадян у сфері державного управління.
6. Чим відрізняється адміністративно-правовий статус іноземців, осіб без громадянства від адміністративно-правового статусу громадян України?
7. В яких випадках можливе додаткове обмеження адміністративної правомочності іноземних громадян?
8. Який порядок оформлення іноземцям та особам без громадянства дозволу на працевлаштування в Україні?
9. Які особливості адміністративно-правового статусу біженців?
10. Які особливості адміністративно-правового статусу осіб, які потребують додаткового і тимчасового захисту?

Тема 4. Громадські формування як суб'єкти адміністративного права

Завдання 1. Аналізуючи положення чинного законодавства (Про політичні партії в Україні: Закон України від 5.04.01 // ОВУ. – 2001. - №17. – Ст.728.; Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. // ОВУ. – 2012. - №30. – Ст.1097.) вкажіть основні відмінності політичної партії і громадської організації та зафіксуйте їх у вигляді таблиці.

Завдання 2. Вирішіть задачу. На базі державного інституту ім. Драгоманова була створена молодіжна організація “Молодь майбутнього” та діяв осередок політичної партії “НДПУ”. До цих структурних утворень входили не лише студенти – громадяни України, але й студенти – іноземці.

Чи є порушення законодавства у даному випадку?

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття громадські об'єднання і назвіть основні їх види.
2. Якими нормативно-правовими актами визначається адміністративно-правовий статус громадських формувань?
3. В яких випадках забороняється утворення і діяльність громадських об'єднань і політичних партій?
4. Які відомості містить статут громадського об'єднання?
5. Назвіть основні права громадських об'єднань і політичних партій.
6. Чи можуть юридичні особи бути засновниками громадських об'єднань?
7. Чи мають право громадські об'єднання утворювати блоки, коаліції?
8. Чи можуть громадські об'єднання матеріально підтримувати інші об'єднання?
9. Чи можна при ліквідації громадського об'єднання перерозподілити майно між його членами?

10. Чи мають право громадські об'єднання мати доходи від акцій та інших цінних паперів? Мати рахунки в іноземних банках?

11. Чи мають право громадські об'єднання займатись господарською та іншою комерційною діяльністю?

12. Хто здійснює легалізацію громадських об'єднань?

13. Види стягнень які можуть бути застосовані до громадських об'єднань.

Тема 5. Суб'єкти публічної адміністрації

Завдання 1. Проаналізуйте відмінність понять «органи держави», «державні органи», «владні органи», «органи влади».

Завдання 2. Складіть схему органів виконавчої влади України.

Завдання 3. Проаналізуйте відмінність органів виконавчої влади від інших органів державної влади.

Питання для самоконтролю

1. Що таке публічна адміністрація?
2. Що таке орган виконавчої влади?
3. Назвіть ознаки органу виконавчої влади.
4. Які є критерії класифікації органів виконавчої влади?
5. Назвіть організаційно-правові рівні системи органів виконавчої влади.
6. Проаналізуйте повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
7. Проаналізуйте повноваження Кабінету Міністрів України.
8. Висвітліть правове положення центральних органів виконавчої влади.
9. Проаналізуйте повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері виконавчої влади.

Тема 6. Публічна служба

Завдання 1. Проаналізуйте Закон України «Про державну службу» та виберіть норми, що встановлюють обмеження, пов'язані з прийняттям та проходженням державної служби.

Завдання 2. Законспекуйте підстави припинення державно-службових відносин.

Завдання 3. Заповніть таблицю.

Основні службові права та обов'язки державних службовців			
загальні	політичні	соціально-майнові	немайнові

Завдання 4. Заповніть таблицю.

Юридична відповідальність державних службовців				
	Цивільна	Кримінальна	Адміністративна	Дисциплінарна
підстава				
міра відповідальності				

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення публічної служби та зазначте основні її види.
2. Вкажіть основні принципи державної служби.
3. Здійсніть класифікацію державних службовців.
4. Вкажіть поняття посади.
5. Які існують організаційно-правові способи заміщення посад?

6. Вкажіть загальні та спеціальні вимоги, які ставляться до громадян при вступі на державну службу.
7. Зазначте обмеження, пов'язані з проходженням державної служби.
8. Розкрийте порядок та підстави припинення державної служби.
9. Вкажіть права і обов'язки державних службовців.
10. Вкажіть особливості відповідальності державних службовців.
11. Який орган здійснює управління у сфері державної служби?

Тема 7. Форми діяльності публічної адміністрації

Завдання 1. Дайте характеристику дій вчинених на протязі робочого дня в районній адміністрації: прийнято регламент роботи апарату адміністрації; накладено дисциплінарне стягнення на завідуючого загальним відділом; керівникам структурних підрозділів віддано 18 усних розпоряджень з питань організації роботи адміністрації; видано розпорядження глави адміністрації про відпустку співробітника юридичного відділу; проведено нараду з представниками громадських організацій про проведення суботника; заступником голови адміністрації проведено прийом громадян з особистих питань; двом працівникам апарату адміністрації видано посвідчення на відрядження; проведено семінар з представниками громадських організацій; укладено договір з місцевою телекомпанією про висвітлення роботи адміністрації. Які з них є формами управління?

Завдання 2. Заповніть таблицю.

Класифікація актів управління			
<i>за суб'єктом видання</i>	<i>за юридичними властивостями</i>	<i>за сферою дії</i>	<i>за межами дії</i>

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення форми діяльності публічної адміністрації.
2. Назвіть правові і неправові форми діяльності публічної адміністрації і вкажіть їх відмінність.
3. Як акт управління співвідноситься з управлінським рішенням?
4. Вкажіть ознаки актів управління.
5. Класифікуйте управлінські акти за суб'єктами права їх видання.
6. Зазначте вимоги до актів управління.
7. Розкрийте дію актів управління.
8. Охарактеризуйте адміністративний договір як форму діяльності публічної адміністрації.

Тема 8. Методи діяльності публічної адміністрації

Завдання 1. Заповніть таблицю.

Заходи примусу		
<i>попередження</i>	<i>припинення</i>	<i>відповідальність</i>

Завдання 2. Використовуючи відповідні нормативні акти, опишіть коротку характеристику одного з адміністративно-правових режимів.

Питання для самоконтролю

1. Що таке «метод діяльності публічної адміністрації»?
2. Назвіть ознаки методів діяльності публічної адміністрації.
3. Які є види методів управління за сферою впливу?
4. Які є види методів управління за характером впливу на волю підлеглих?
5. Які є види методів управління за метою?

6. Які є види методів управління за способом впливу на об'єкти управління?
7. Які є види методів управління за ступенем впливу,?
8. Які є види методів управління за розподілом повноважень між керівником та виконавцями?
9. Що таке «адміністративний примус»?
10. Назвіть заходи адміністративного попередження.
11. Наведіть приклади заходів адміністративного припинення.
12. Дослідіть сутність превентивних та примусових поліцейських заходів.

Тема 9. Загальна характеристика адміністративної відповідальності

Завдання 1. Вкажіть норми діючого законодавства за порушення яких до адміністративної відповідальності притягуються юридичні особи.

Завдання 2. Наведіть приклади життєвих ситуацій з виникненням обставин, що виключають адміністративну відповідальність.

Завдання 3. Заповніть таблицю.

<i>Загальна характеристика адміністративної відповідальності</i>				
<i>право встановлення</i>	<i>підстава</i>	<i>суб'єкт</i>	<i>порядок притягнення</i>	<i>міра відповідальності</i>

Питання для самоконтролю

1. Що таке «адміністративна відповідальність»?
2. Назвіть загальні ознаки адміністративної відповідальності.
3. Назвіть особливі ознаки адміністративної відповідальності.
4. Назвіть обставини, що виключають адміністративну відповідальність.
5. Що таке «крайня необхідність»?
6. Що таке «необхідна оборона»?
7. Що таке «неосудність»?
8. Перерахуйте види адміністративних стягнень.
9. Назвіть обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративні правопорушення.
10. Назвіть обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративні правопорушення.

Тема 10. Адміністративне правопорушення

Завдання 1. Складіть схему елементів складу адміністративного правопорушення, дайте їх характеристику.

Завдання 2. Вирішіть задачу. Розглянувши справу про злісну непокору поліцейському з боку 17-річного студента П., суддя піддав його штрафу. Адвокат П. Подав скаргу на цю постанову судді, мотивуючи її тим, що до П. можна було б застосовувати заходи впливу, передбачені ст.24¹ КпАП України, зважаючи на його неповноліття. Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

Завдання 3. Вирішіть задачу. Громадянин П., перебуваючи у нетверезому стані, чіплявся до громадян, нецензурно лявся. Його було притягнуто до відповідальності за ст.173 КпАП України (дрібне хуліганство) і, враховуючи що за подібні дії П. вже притягувався до відповідальності, до нього застосували адміністративний арешт. П. оскаржив постанову, посилаючись на те, що він інвалід III-ї групи. Проаналізуйте ситуацію.

Питання для самоконтролю

1. Що таке «адміністративне правопорушення»?
2. Що таке «юридичний склад адміністративного правопорушення»?
3. Які є види об'єктів адміністративного правопорушення?
4. Що таке «умисел»?
5. Що таке «необережність»?
6. Які є види суб'єктів адміністративної відповідальності?
7. Назвіть особливості адміністративної відповідальності посадових осіб.
8. У чому полягає особливість адміністративної відповідальності неповнолітніх?
9. У чому полягає особливість адміністративної відповідальності осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів?
10. У чому полягає особливість адміністративної відповідальності іноземців?

Тема 11. Засоби забезпечення законності діяльності публічної адміністрації

Завдання 1. Проведіть порівняльну характеристику контролю та нагляду.

Завдання 2. Дослідіть Закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» та занотуйте види підстав для припинення адміністративного нагляду

Завдання 3. Вирішіть задачу. Виконавчий комітет Федорівської сільської ради прийняв рішення, яким встановив адміністративну відповідальність для громадян с. Федорівки у вигляді штрафу розміром 100 гр. за невжиття заходів по боротьбі з бур'янами біля дворів громадян. Районний прокурор визнав рішення виконкому незаконним і вирішив його оскаржити. Чи правильне рішення прийняв прокурор?

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення законності.
2. Як законність співвідноситься з дисципліною?
3. Назвіть способи забезпечення законності в державному управлінні.
4. Назвіть види контролю в державному управлінні та вкажіть їх відмінність один від одного.
5. Розкрийте зміст нормативного контролю за законністю в державному управлінні.
6. Розкрийте сутність президентського контролю.
7. В яких нормативних актах висвітлюються результати контрольної діяльності Кабінету Міністрів України?
8. В чому проявляються особливості судового контролю?
9. Що розуміється під адміністративним наглядом і чим він відрізняється від контролю?
10. На які види можна поділити повноваження державних інспекцій щодо нагляду у державному управлінні?
11. Назвіть форми реагування прокурора на порушення законності.

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються студентами у вигляді написання реферату.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів

Реферат, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності). У вступі розкривається місце обраної теми в курсі адміністративного права та нормативне забезпечення теми. В основній частині розкривається суть обраної теми та аналізуються існуючі проблеми. В кінці реферату підводяться короткі підсумки викладеного дослідження.

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату (не менше 10 джерел). Посилання подаються у квадратних дужках з

вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [4, с. 7].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 3,0 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – від 10 до 15 сторінок формату А4.

Титульний аркуш реферату оформлюється за зразком 1.

Зразок 1

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра конституційного, адміністративного та фінансового права**

**Навчальна дисципліна:
основи адміністративного права**

**РЕФЕРАТ
на тему:
„ ... назва теми ... „**

Виконала:
Іваненко Олеся Дмитрівна,
студентка 3 курсу

Перевірив:
Анатолій СУББОТ,
професор кафедри, д.ю.н., професор

**Хмельницький
2019**

Виклад роботи подається за наведеним нижче порядком.

ЗМІСТ		Стор.
Вступ	-	2
1. (назва першого розділу)	-	3
2. (назва другого розділу)	-	6
3. (назва третього розділу)	-	9
Висновки	-	12
Список використаних джерел	-	14

Вступ

.....

(Виклад змісту вступу)

.....

1. (назва першого розділу)

.....

(Виклад змісту першого розділу)

.....
2. (назва другого розділу)

.....
(Виклад змісту другого розділу)

.....
3. (назва третього розділу)

.....
(Виклад змісту третього розділу)

.....
Висновки

.....
(Виклад змісту висновків)

.....
Список використаних джерел

1. . . . (реквізити джерела)
2. . . . (реквізити джерела)
3. . . . (реквізити джерела) (і т.д. відповідно до вимог оформлення списку джерел).

Нижче списку використаних джерел рукописним способом зазначаються дата виконання реферату і особистий підпис студента.

1.5.2. Темы рефератів

1. Правові основи діяльності органів державної влади і управління щодо забезпечення оборони України.
2. Організаційно-правові аспекти забезпечення цивільної оборони.
3. Альтернативна (невійськова служба).
4. Звільнення та відстрочка від призову.
5. Адміністративно-юрисдикційна діяльність митних органів.
6. Загальна характеристика адміністративної діяльності Національної поліції України.
7. Порядок участі громадян в охороні державного кордону та громадського порядку.
8. Порядок застосування поліцейськими примусових заходів.
9. Паспортна система.
10. Повноваження органів управління юстицією.
11. Організація нотаріальної служби.
12. Співробітництво органів юстиції з адвокатурою.
13. Загальна характеристика правового статусу дипломатичних представництв.
14. Правовий статус консульських установ України.
15. Порядок державної атестації вищих закладів освіти.
16. Державний контроль за діяльністю освітніх установ.
17. Державні наукові та науково-технічні програми як об'єкт державного регулювання.
18. Загальна характеристика адміністративно-правового статусу суб'єктів культурної діяльності.
19. Порядок вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей.
20. Завдання та компетенція Міністерства охорони здоров'я України.
21. Правове положення закладів охорони здоров'я.
22. Система державної санітарно-епідемічної служби та повноваження посадових осіб цієї служби.
23. Адміністративні правопорушення у галузі охорони здоров'я населення.
24. Система та адміністративно-правовий статус органів, які здійснюють державне управління молодіжною політикою.
25. Державна політика зайнятості населення.
26. Система адміністративно-правовий статус органів управління будівництвом.
27. Повноваження місцевих органів виконавчої влади у сфері управління економікою.
28. Завдання та повноваження Міністерства промислової політики України.

29. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері управління промисловістю та будівництвом.
30. Зміна механізмів впливу держави на економічні процеси в умовах ринкових реформ.
31. Основні риси державного регулювання сільського господарства в сучасних умовах.
32. Адміністративна відповідальність за порушення правил дорожнього руху.
33. Повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.
34. Система та адміністративно-правовий статус органів статистики.
35. Система та адміністративно-правовий статус органів приватизації.
36. Загальна характеристика державного управління стандартизацією.
37. Система державного фінансового контролю.
38. Законодавче регулювання адміністративної відповідальності за податкові правопорушення.
39. Адміністративні правопорушення в галузі охорони природи.
40. Повноваження місцевих органів виконавчої влади в галузі охорони природи.

Оцінювання результатів виконання рефератів здійснюється відповідно до чинної в університеті системи оцінювання знань в умовах запровадження Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) і включається до поточної успішності.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Місце адміністративного права в системі публічного права.
2. Поняття та предмет адміністративного права.
3. Метод адміністративного права та його особливості.
4. Джерела адміністративного права.
5. Напрями реформування вітчизняного адміністративного права.
6. Адміністративно-правові норми: поняття, структура.
7. Класифікація адміністративно-правових норм.
8. Поняття, властивості та підстави виникнення адміністративно-правових відносин.
9. Структура та види адміністративно-правових відносин.
10. Адміністративно-правовий статус громадян України.
11. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
12. Адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту.
13. Громадські формування: поняття, ознаки.
14. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань.
15. Адміністративно-правовий статус політичних партій.
16. Публічна служба: поняття, ознаки, види.
17. Поняття та основні принципи державної служби.
18. Поняття та ознаки державного службовця..
19. Посада: поняття, способи заміщення.
20. Загальні та спеціальні вимоги, які ставляться до громадян при вступі на державну службу.
21. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби.
22. Права державних службовців.
23. Обов'язки державних службовців.
24. Юридична відповідальність за службові правопорушення.
25. Поняття публічної адміністрації.
26. Види суб'єктів публічної адміністрації.
27. Орган виконавчої влади: поняття, ознаки.
28. Класифікація органів виконавчої влади.
29. Система органів виконавчої влади.

30. Повноваження Президента України щодо виконавчої влади.
31. Правовий статус центральних органів виконавчої влади.
32. Правовий статус місцевих органів виконавчої влади.
33. Форми діяльності публічної адміністрації: поняття, види..
34. Акт управління: поняття, основні ознаки.
35. Класифікація актів управління.
36. Адміністративний договір: поняття ознаки, види.
37. Адміністративна послуга: поняття, ознаки, види.
38. Методи управління: поняття, ознаки, види.
39. Переконавання і примус як методи управління.
40. Заходи адміністративного примусу та їх класифікація.
41. Заходи адміністративного припинення.
42. Адміністративний та економічний методи управління.
43. Адміністративно-правові режими: поняття, ознаки, види.
44. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності.
45. Проблеми вдосконалення законодавства про адміністративну відповідальність.
46. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки.
47. Юридичний склад адміністративного правопорушення: поняття, елементи.
48. Об'єкт як елемент складу адміністративного правопорушення. Види об'єктів.
49. Суб'єкт як елемент складу адміністративного правопорушення. Ознаки суб'єктів.
50. Об'єктивна сторона як елемент складу адміністративного правопорушення.
51. Суб'єктивна сторона як елемент складу адміністративного правопорушення.
52. Характеристика адміністративних стягнень.
53. Правила накладення адміністративних стягнень.
54. Характеристика обставин, що виключають адміністративну відповідальність.
55. Зміст законності в державному управлінні.
56. Система гарантій законності в державному управлінні.
57. Контроль за законністю в державному управлінні та його види.
58. Парламентський контроль за законністю в державному управлінні.
59. Президентський контроль за законністю в державному управлінні.
60. Судовий контроль за законністю в державному управлінні.
61. Нагляд за законністю в державному управлінні: поняття, ознаки, види.
62. Загальна характеристика права на звернення. Види звернень.
63. Вимоги, що висуваються до звернень громадян та терміни розгляду звернень.
64. Державна реєстрація нормативних актів органів виконавчої влади.
65. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
66. Порядок реєстрації громадських об'єднань та політичних партій.
67. Управління адміністративно-політичною сферою: поняття, особливості.
68. Основи організації оборони України.
69. Управління Збройними Силами України.
70. Система Служби безпеки України.
71. Система та види діяльності органів внутрішніх справ.
72. Національна поліція України: поняття, система та завдання.
73. Поняття та особливості управління юстицією.
74. Система органів управління юстицією.
75. Система органів управління закордонними справами.
76. Основи організації системи освіти.
77. Органи управління освітою.
78. Державний контроль за діяльністю освітніх установ.
79. Суб'єкти державного управління та регулювання у сфері наукової діяльності.
80. Система та адміністративно-правовий статус органів управління культурою.
81. Організація управління охороною здоров'я.
82. Санітарно-епідеміологічний нагляд.
83. Система органів управління у сфері соціального захисту населення.

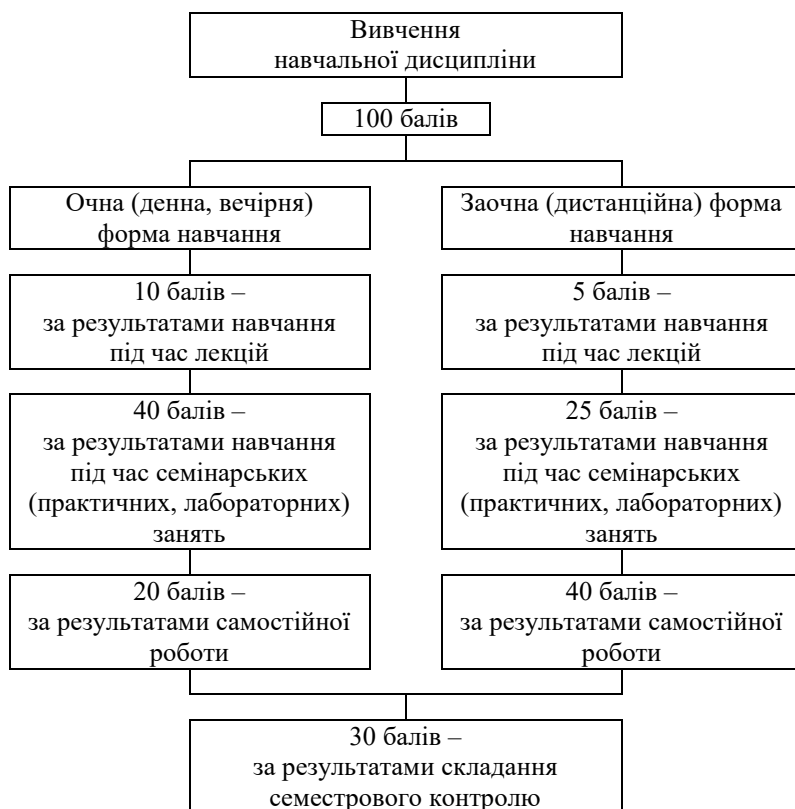
84. Державна служба зайнятості: склад, повноваження.
85. Органи державного управління молодіжною політикою.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Місце адміністративного права в системі публічного права.
2. Права державних службовців.
3. Управління адміністративно-політичною сферою: поняття, особливості.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 3 лекційних занять за заочною формою навчання. Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій		
			1	2	3
1.	Заочна	3	1,6	3,3	5

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 2 семінарських занять за заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 12,5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

№ з/п	Рівень знань студентів		Кількість семінарських занять відповідно до навчального плану
			2 заняття
1.	Високий (творчий)	90 – 100 %	5,0
2.	Достатній (конструктивно-варіативний)	82 – 89 %	4,5
		74 – 81 %	4,0
3.	Середній (репродуктивний)	64 – 73 %	3,5
		60 – 63 %	3,0
4.	Низький (рецептивно-продуктивний)	35 – 59 %	2,0 – 2,5
		0 – 34 %	0,0 – 1,5

2.4. Обсяг балів, передбачений для нарахування за самостійну роботу розподіляється так:
 - 15 балів – за виконання завдань для самостійної роботи до кожної теми;
 - 5 балів – за виконання індивідуальних завдань.

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань наведено в таблиці:

№ з/п		Номер теми									Усього балів
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	30
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	10									10
											40

2.5. Навчальна дисципліна «Основи адміністративного права» вивчається протягом одного семестру і передбачає складання підсумкового контролю у формі письмового екзамену.

Семестрова оцінка обчислюється шляхом додавання набраних студентом балів з поточного та семестрового контролю.

3. Рекомендовані джерела до всіх тем

1. Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред.: Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
2. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / Т.О. Коломоєць. – К., 2012. – 528 с.
3. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч.: у двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К. : ТОВ Видавництво „Юридична думка”, 2007. – 592 с.

4. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч.: у двох томах: Том 2. Особлива частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). – К. : ТОВ Видавництво „Юридична думка”, 2009. – 600 с.
5. Адміністративне право : навч. посіб. / О.І. Остапенко, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кисіль. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 536 с.
6. Адміністративне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Ю.П. Битяк, В.В. Зуй. – К., 2011. – 240 с.
7. Колпаков В.К. Курс адміністративного права України : підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін. / 2-ге вид. , перероб. і допов.. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 872 с.
8. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навчальний посібник / С.Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2011. – 624 с.
9. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право : навчальний посібник / За заг.ред. Р.С. Мельника. – К. : Ваіте, 2014. – 376 с.
10. Загальне адміністративне право : підручник / Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та інші; за заг. ред. І. С. Гриценка. — К. : Юрінком Інтер, 2015. – 568 с.

Тема 1

1. Авер'янов В. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії / В.Авер'янов // Право України. – 2003. - № 5. – С.117-120.
2. Курінний Є.В.. Реформування адміністративного права: декілька тез про сутність процесу/ Є В.Курінний // Адміністративне право і процес. - 2013. - №2(4). - С.5-15.
3. Концепція адміністративної реформи в Україні // ОВУ. – 1999. - №21. – Ст.943.
4. Проект концепції реформи адміністративного права в Україні //Український правовий часопис. – 1999. – Випуск 4. – С.35-60.

Тема 2

1. Болокан І. Класифікація адміністративно-правових норм (з погляду особливостей їх реалізації)/ І.Болокан // Підприємництво, господарство і право. -2017. - №4. - С.94-98.
2. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності: Указ Президента України від 10.06.1997 р. // Урядовий кур'єр. - 1997. - 14 червня; 1997. - 6 грудня.

Тема 3

1. Белєвська О. Проблеми визначення сутності адміністративно-правового статусу іноземців в Україні / О.Белєвська // Право України. – 2008. - №1. – С.139-143.
2. Москаль Г. Правовий статус закордонного українця – особливий (спеціальний) вид правового статусу іноземця / Г.Москаль // Право України. – 2004. - № 10. – С.35-39.
3. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8.07.2011 р.// Голос України від 03.08.2011. - № 142.
4. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. // ОВУ. – 2001. - №9. – Ст.342.
5. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2014 р.// ОВУ. – 2014. - № 36. – Ст.957.
6. Про затвердження Порядку надання медичної допомоги іноземцям та особам без громадянства, які постійно проживають або тимчасово перебувають на території України, які звернулися із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, стосовно яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту: постанова КМУ від 19.03.2014 р. // ОВУ. – 2014. - №37. – Ст.988.
7. Питання видачі, продовження дії та анулювання дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства: постанова КМУ від 27.05.2013 р. // ОВУ. – 2013. -

№ 48. – Ст.1722.

8. Про імміграцію: Закон України від 7.06.2001 р. // ОВУ. - 2001. - №27. – Ст.1198.
9. Про правовий статус закордонних українців: Закон України від 4.03.2004 р.// ОВУ. – 2004. - №13. – Ст.879.
10. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. // ОВУ. – 2011. - №83. – Ст.3014.
11. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р.// ОВУ. – 2004. - №1. – Ст.4.

Тема 4

1. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р.(в ред. від 26.11.2015 // ВВР. – 2016. - № 2. -Ст.17.
2. Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України від 1.12.1998 р.// ОВУ. - 1998. - №51. – Ст.1870.
3. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. // ОВУ. – 2012. - №30. – Ст.1097.
4. Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 р.// ОВУ. – 2001. - №32. – Ст.1449.
5. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5.04.2001 р. // ОВУ. – 2001. - №17. – Ст.728.
6. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р.// ОВУ. - 2000. - №30. - Ст.1248.

Тема 5

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р.// ОВУ. – 2011. – №10. – Ст.446.
2. Про затвердження рекомендаційних переліків структурних підрозділів обласної, Київської та Севастопольської міської, районної, районної в м. Києві та Севастополі державних адміністрацій: постанова КМУ від 12.04.2012 р. №606 // ОВУ. – 2012. №50. – Ст.1984.
3. Про затвердження Типового положення про територіальні органи міністерства та іншого центрального органу виконавчої влади: Постанова КМУ від 22 червня 2011 р. // ОВУ. – 2011. - №41. – Ст.1677.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р.// ОВУ. – 2014. - №20. – Ст. 619.
5. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9.04.1999 р.// ОВУ. - 1999. - №18. - Ст.774.
6. Про центральні органи виконавчої влади :Закон України від 17.03.2011 р. // ОВУ. – 2011. - № 27. – Ст.1123.
7. Про утворення урядових комітетів та затвердження їх посадового складу: постанова КМУ від 11 травня 2016 р. № 330 // ОВУ. – 2016. - №39. – Ст.1486.
8. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // ОВУ. -1997. - №25. С.20.

Тема 6

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // ОВУ. – 2016.- № 3. – Ст. 149.
2. Питання присвоєння рангів державних службовців та співвідношення між рангами державних службовців і рангами посадових осіб місцевого самоврядування, військовими званнями, дипломатичними рангами та іншими спеціальними званнями: постанова КМУ від 20.04.2016 р. №306 // ОВУ. – 2016. - №34. – Ст. 1329.
3. Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення НАЗК від 10.06.2016 р. // ОВУ. – 2016. - №55. – Ст. 1931.

4. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби: постанова КМУ від 25.03.2016 р. №246 // ОВУ. – 2016. - № 28. – Ст. 1116.
5. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців: постанова КМУ від 11.02.2016 р. №65 // ОВУ. – 2016. - № 15. – Ст. 592.
6. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 5.08.2016 р. // ОВУ. – 2016. - №74. – Ст.2493.
7. Про затвердження Порядку стажування державних службовців: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 3.03.2016. р. №48 //ОВУ. – 2016. - №27. – Ст.1092.
8. Про затвердження Порядку визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В»: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 6.04.2016 р. №72 //ОВУ. – 2016. - № 38. – Ст.1475.
9. Про затвердження Типових вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорії “А”: постанова КМУ від 22.07.2016 р. // ОВУ. – 2016. - №59. Ст.2016.
10. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7.06.2001 р.// ОВУ. – 2001. - №26. – Ст.1151.
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // ОВУ. – 2014 - №87. – Ст. 2474.

Тема 7

1. Патерило І.В. Інструменти діяльності публічної адміністрації /І.В.Патерило // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2014. – Витуск 27. – том 2. – С.174-178.
2. Стефанюк В. Правові акти управління / В.Стефанюк // Право України. – 2003. - № 7. – С.3-9.
3. Тимощук В.П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії : [монографія] / В.П. Тимощук. – К. : Конус-Ю, 2010. – 296 с.
4. Про затвердження форми висновку юридичної служби міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади та його територіальних органів, місцевих державних адміністрацій за результатами проведення юридичної експертизи проекту нормативно-правового акта: Наказ Мін'юсту від 6.07.2011 р. // ОВУ. – 2011. - №53. – ст.2122.
5. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. // ОВУ. – 2011. - № 27. – Ст.1123.

Тема 8

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
2. Коломоєць Т. Класифікація заходів адміністративно-правового примусу / Т.Коломоєць// Право України. – 2003. - № 2. - С.105-111.
3. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник / В.Я.Малиновський. – Луцьк: Ред.-вид. відд. “Вежа” Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. – 558 с.
4. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 1.02.1994 р. // ВВРУ. – 1994. - №52. – Ст.455.
5. Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання: Постанова КМУ від 17.12.2008 р. // ОВУ. – 2008. - №98. – Ст.3240.
6. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: Постанова КМУ від 17.12.2008 р. // ОВУ. – 2008. -

№98. – Ст.3241.

7. Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення: Постанова КМУ від 17.12.2008 р. №1086 // ОВУ. – 2008. - №98. – Ст.3224.
8. Про Національну поліцію: Закон України від 2.07.2015 р. // ОВУ. – 2015 - №63. – Ст.2075.
9. Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру: Закон України від 8.06.2000 р. // ОВУ. - 2000. - №28. - Ст.1155.
10. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 р. // ОВУ. - 2000. - №32.- Ст. 1340.
11. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 6.04.2000 р. // ВВРУ. – 2000. - №21. – Ст.224.
12. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. // ОВУ. – 2000. - №15. – Ст. 588.

Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: Наказ МВС, МОЗ від 09.11.2015 р. № 1452/735 // ОВУ. – 2015. - №88. – Ст.2965.

Тема 9

1. Авер'янов В. Потрібні нові концептуальні засади створення проекту Кодексу України про адміністративні проступки / В.Авер'янов, Д.Лук'янець, Н.Хорошак // Право України. - 2004. - №11. – С.11-16.
2. Адміністративне судочинство в Україні: Книга друга. Кодекс України про адміністративні проступки (проект) (Серія “Реформа судів України). – Харків: Консум, 2003. – 332 с.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науково-практичний коментар / [Р.А.Калюжний, А.Т.Комзюк, О.О.Погрібний та ін.]. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2007. – 781 с.
5. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: Монографія / В.К.Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.
6. Лук'янець Д. Проблеми застосування конфіскації як адміністративного стягнення / Д.Лук'янець // Право України. - 2006. - №2. - С.110-112.
7. Про затвердження Порядку виконання адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт, виправних робіт та суспільно корисних робіт: наказ Мініюсту від 19.03.2013 // ОВУ. – 2013. - №26. – Ст.910.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua/>
2. <http://www.president.gov.ua>
3. <http://www.kmu.gov.ua>
4. <http://mon.gov.ua>
5. <http://www.nads.gov.ua>
6. <http://www.nbu.gov.ua>